

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**



Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фактчекінг

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Журналістика

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фактчекінг
Викладач (і)	Хороб Соломія Степанівна
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	solomia.khorob@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/9456
Консультації	Четвер о 14.00

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є специфіка фактчекінгу, різноманітні техніки перевірки контенту, особливо фото та відео, а також та найяскравіші приклади цього способу перевірки інформації в зарубіжній та українській журналістиці.

Коротко особливості, зміст: процес збору інформації та їхня перевірка, різні техніки фактчекінгу, найяскравіші приклади такого способу розслідування в журналістиці.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечення фундаментальної підготовки фахівців у галузі журналістики, які володіють глибокими знаннями у сфері сучасних медіакомунікацій, креативних технік письма, теорії та практики класичних і нових медіа; здатність змогти проявити свій індивідуальний стиль при написанні репортажів.

Основними **цілями** вивчення дисципліни є осмислення жанру репортаж як одного з найцікавіших жанрів у журналістиці; використання різних прийомів при написанні репортажу задля виявлення власного індивідуального стилю.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

- ЗК01.Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Фахові компетентності:

- СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;
- СК 03. Здатність створювати медіапродукт.

Програмні результати навчання

- ПР 10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.
- ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
- ПР 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	061 Журналістика	3	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб

Тема 1. Сутність поняття фейк: типологія, ідентифікація та напрями протидії	2	2	10
Тема 2. Розпізнавання маніпуляцій	2	4	10

Тема 3. Верифікація онлайн-контенту.	2	4	10
Тема 4. Верифікація зображень.	2	4	10
Тема 5. Перевірка відеоконтенту	4	4	20
ЗАГ:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточне оцінювання та самостійна робота- 50 (40+10) балів. Письмова фінальна робота – 50 балів. Робота на семінарському занятті оцінюється за 100-бальною шкалою в залежності від повноти та точності відповіді студента.
Вимоги до письмових робіт	У межах курсу «Фактчекінг» робота здається впродовж курсу. Тема верифікації обирається самостійно студентом. Вимоги: відповідність використання прийомів, підтвердження усіх джерел перевірки та грамотність
Семінарські заняття	Робота на семінарському занятті оцінюється за 100-бальною шкалою в залежності від повноти та точності відповіді студента.
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність не менше 25 балів.
Підсумковий контроль	<i>форму контролю – репортаж</i> <i>форму здачі - письмова</i> <i>50 балів</i>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Від письмової роботи вимагаються такі критерії: повнота відповіді, здатність критично подати власну відповідь на зазначену тему, наявність прикладів з вивченого матеріалу та грамотність. Академічна доброчесність: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. За потреби, то використовуються платформи для виявлення відсотку оригінального та неоригінального текстів. Відвідування занять: обов'язкове. Пропущення занять можливе тільки у певних умовах Неформальна освіта: Можливе зарахування результатів навчання на певних платформах (Prometheus, Coursera, Udemy тощо).

8. Рекомендована література

1. Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. Абетка візуальної грамотності / за ред. О. Волошенюк, В. Іванова, Р. Євтушенко. Київ : АУП, ЦБП, 2019.
2. Вуйтік Н. 15 ресурсів для перевірки інформації. URL: <https://medialab.online/news/15check/>
3. Крейг С. Посібник з верифікації ; переклад, літ. ред. та верстка – В. Білоусов. URL: http://verificationhandbook.com/downloads/verification.handbook_ua.pdf
4. Поплавська Н. М., Дашенко Н. Л., Мединська О. Я. Ключові освітні компетентності і компетентності інфомедійної грамотності. Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти : збірник статей / редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ : Академія української преси, IREX, Центр Вільної преси, 2021. С. 83-108. URL: <https://www.aup.com.ua/zbirnik-statey-infomediyna-gramotn/>
5. Почепцов Г. Фейк. Технології спотворення реальності. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 175 с.
6. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. URL: http://www.aup.com.ua/uploads/Posibnyk_z_medigramotnosti_2019_ukr.pdf
7. Програма Ради Європи з медіаграмотності Pestalozzi. URL: http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Documentation_Centre/ML_resources_en.asp#ToPage
8. Рябічев В. Л. Верифікація контенту в соціальних медіа. Актуальні питання масової комунікації. № 18. 2015. С. 44–61.
9. Список рекомендацій, резолюцій і декларацій Кабінету Міністрів у сфері медіа. URL: http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/doc/cm_EN.asp.
10. Як відрізнити справжні новини від брехні, маніпуляцій і напівправди. Інструкція. http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/85998/Jak_vidriznaty_spravzhni_novyny_vid_brehni_manipulacij?a_srt=1
11. Як можна протидіяти «фейковим новинам»? Аналіз. Київ : Фонд Фрідріха Науманна за Свободу, Академія української преси, 2019. URL : <http://www.aup.com.ua/yak-mozhna-protidiyati-feykovim-novina/>

Хороб Соломія Степанівна,
доцент кафедри журналістики